

v evropské politice (9.4. – 15. 4. 2018)

Událost týdne:

14. dubna udeřily síly USA, Velké Británie a Francie proti Sýrii v reakci na chemický útok z předchozího týdne v Dúmě, z něhož spojenci viní syrský režim. Americký prezident Donald Trump oznámil, že dané země bojují proti barbarství a útok bude pokračovat, dokud syrský režim prezidenta Bašára Asada nepřestane používat chemické zbraně. Terčem se stala vědecká centra a vojenské základny. Rusko na útok nezareagovalo, ale odsoudilo jej jako porušení mezinárodního práva a svolalo mimořádné zasedání Rady bezpečnosti OSN. Asad útok označil za agresi Západu. Naopak podporu akce získala od NATO, Německa či Izraele. Podle Francie nyní musí převzít iniciativu Rada bezpečnosti OSN, a to v politické a humanitární oblasti.

9. dubna oznámil maďarský premiér Viktor Orbán, jehož strana Fidesz zvítězila v předchozím týdnu v parlamentních volbách, že hodlá provést v nové vládě velké personální změny. Jeho dalším záměrem je prosadit zákon zvaný Stop Sorosovi, jenž by měl omezit činnost nevládních organizací a podpořit Orbánovo tažení proti migraci. Na konci týdne demonstrovaly tisíce Maďarů v Budapešti proti „nespravedlivému volebnímu systému“. Pořadatelé demonstrace vyzvali k přepočítání hlasovacích lístků, svobodě médií a k novému volebnímu zákonu.

9. dubna informoval britský list The Times, že analytici britského královského letectva (RAF) zachytili podezřelou depeši na Kypru v den nervového útoku na bývalého ruského agenta Sergeje Skripala a jeho dceru. Podle RAF zpráva obsahovala fráze „balík byl doručen“ a „dvě osoby úspěšně odjely“ a byla odeslána ze Sýrie do Moskvy poté, co došlo k útoku. Následující den byla Julija Skripalová propuštěna z nemocnice v Salisbury, kde byla hospitalizována od 4. března. Zároveň se podle nemocnice lepší i stav jejího otce. Skripalová odmítla ruskou konzulární pomoc a skrývá se na neznámém místě. Ruské velvyslanectví uvedlo, že chce důkazy, že ruská občanka jedná z vlastní vůle a že není násilně izolována britskými úřady.

10. dubna oznámila německá kancléřka Angela Merkelová po jednání s ukrajinským prezidentem Petrem Porošenkem, že výstavba plynovodu Nord Stream 2, který propojí Rusko a Německo, nemůže být zahájena bez vyjasnění role Ukrajiny, jež byla doposud tranzitní zemí. Plynovod dlouhodobě kritizuje Ukrajina, Polsko, Česká republika a Slovensko, podle kterých je stavba proti zájmům EU a mohla by vést k destabilizaci Ukrajiny. Následně schválilo výstavbu 375 kilometrového úseku ve svých vodách Finsko. Nyní se bude čekat na vyjádření Ruska, Dánska a Švédska.

10. dubna informoval server iRozhlas.cz s odkazem na německou stanici Deutsche Welle, že rozhodnutí německého soudu prozatím nevydat katalánského expremiéra Carlese Puigdemonta ke stíhání do Španělska vyvolalo v Německu debatu ohledně evropské spolupráce. Podle soudu jej nelze v Německu odsoudit za vzpouru, jelikož toto obvinění nemá oporu v německém zákoně. Nejbližším trestným činem je velezrada, která však předpokládá použití násilí. Německý soud se bude zabývat pouze obviněním ze zpronevěry. Podle Deutsche Welle bude mít toto rozhodnutí velký dopad na přeshraniční spolupráci.

13. dubna informovala polská média, že z průzkumu mezi voliči vyplynulo, že sjednocenou polskou opozici podporuje více lidí než vládnoucí konzervativní stranu Právo a spravedlnost. Koalici liberální Občanské platformy a Moderního náskoku by dle výzkumu volilo 32 % voličů, což je o 5 % více než v březnu. Koalice zatím funguje v několika městech po volbách do zastupitelstva a zatím není jisté, zda půjdou strany společně i do parlamentních voleb v roce 2019.

Telegraficky

- Dne 9. dubna informovala agentura ČTK s odkazem na agenturu Bloomberg, že dle výzkumu agentury Yougov si většina Britů přeje referendum o konečné podobě dohody o brexitu.
- Dne 11. dubna vyhověla Evropská komise požadavkům střední a východní části EU na zákaz dvojí kvality potravin. Nová úprava Směrnice o nekalých obchodních praktikách stanoví, že je nezákonné uvádět na trh identicky vyhlížející produkty s jiným složením.
- Dne 15. dubna zvítězil v prvním kole prezidentských voleb v Černé Hoře favorizovaný Milo Djukanović, představitel vládní Demokratické strany socialistů (DPS).

